

24.09.2014

Kj/23

§ 308

Stj / Den av ledamoten Ilkka Taipale väckta motionen om främjande av hemsjukhusverksamheten och utbyggnad av vården i livets slutskede

HEL 2014-002638 T 00 00 03

Beslut

Stadsfullmäktige beslutade i enlighet med stadsstyrelsens förslag anse den av ledamoten Ilkka Taipale väckta motionen vara slutligt behandlad.

Föredragande

Stadsstyrelsen

Upplysningar

Annikki Thoden, stf. stadssekreterare, telefon: 310 36048
annikki.thoden(a)hel.fi

Bilagor

- 1 Valtuutettu Ilkka Taipaleen aloite
- 2 Valtuutettu Ilkka Taipaleen aloite (allekirjoitettu)

Beslutsförslag

Beslutet stämmer överens med förslaget.

Föredragandens motiveringar

Ledamoten Ilkka Taipale och 9 andra ledamöter föreslår i sin motion att stadsstyrelsen i samarbete med HNS ska börja främja hemsjukhusverksamheten och terminalvården i hemmet för att invånarna ska ha möjlighet att leva i sin egen hemmiljö till livets slut.

Stadsstyrelsen hänvisar till utlåtandena och konstaterar att Helsingfors social- och hälsovårdsverk har ett hemsjukhus på 93 vårdplatser som hör till stadssjukhuset. Alla vårdenheter kan be om hemsjukhusets hjälp med terminalvården. De flesta remitteras till terminalvården från de olika klinikerna inom HNS i vilka man har fattat beslut om palliativ vård och när patienten skickas hem övergår vårdansvaret till hemsjukhuset. Också serviceområdena och jouren använder hemsjukhusets tjänster. Dessutom remitterar privata vårdenheter ett visst antal klienter till hemsjukhuset.

Hemsjukhuset vårdar årligen mer än 200 patienter antingen i hemmet, inom stadens egen dygnetruntvård eller på privata vårdhem. Cirka hälften av alla vårdperioder vid hemsjukhuset består av palliativ vård

24.09.2014

Kj/23

och cirka en fjärdedel av terminalvård. Patienter som får palliativ vård har vanligen flera vårdperioder vid hemsjukhuset före den sista terminalvårdsperioden. Från hemsjukhuset kommer man också vid behov snabbt direkt till en avdelning vid stadssjukhuset eller till terminalvårdsavdelningen vilken tid på dygnet som helst.

Social- och hälsovårdsverket utvecklar i alla sina enheter terminalvården och i synnerhet hemsjukhusets roll inom terminalvården i samarbete med HNS och andra aktörer inom HUCS-området för att allas rätt till bra symtomenlig vård och en god död i den valda vårdenheten ska förverkligas.

Föredragande

Stadsstyrelsen

Upplysningar

Annikki Thoden, stf. stadssekreterare, telefon: 310 36048
annikki.thoden(a)hel.fi

Bilagor

- 1 Valtuutettu Ilkka Taipaleen aloite
- 2 Valtuutettu Ilkka Taipaleen aloite (allekirjoitettu)

Tiedoksi: Muutoksenhakukielto, valmistelu

Kaupunginkanslia

Beslutshistoria

Kaupunginhallitus 08.09.2014 § 883

HEL 2014-002638 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle, että kaupunginvaltuusto päättäisi seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto päättää katsoa valtuutettu Ilkka Taipaleen aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Annikki Thoden, vs. kaupunginsihteerin, puhelin: 310 36048
annikki.thoden(a)hel.fi

Postadress

PB 10
00099 HELSINGFORS STAD
kaupunginkanslia@hel.fi

Besöksadress

Norra esplanaden 11-13
Helsingfors 17
<http://www.hel.fi/kaupunginkanslia>

Telefon

+358 9 310 1641
Telefax
+358 9 655 783

FO-nummer

0201256-6

Kontonr

FI0680001200062637

Moms nr

FI02012566

24.09.2014

Kj/23

Sosiaali- ja terveyslautakunta 03.06.2014 § 253

HEL 2014-002638 T 00 00 03

Lausunto

Sosiaali- ja terveyslautakunta antoi kaupunginhallitukselle valtuutettu Ilkka Taipaleen ym. valtuustoaloitteesta seuraavan lausunnon:

”Helsingin sosiaali- ja terveystieteiden tutkimuskeskuksessa toteutetaan HYKS-alueen ja sosiaali- ja terveystieteiden tutkimuskeskuksen suositusten sekä terveydenhuoltolain mukaista saattohoidon kolmiportaista palvelujärjestelmää. Mallin mukaan perustason (taso A) saattohoitoa toteuttavat kaikki terveydenhuollon yksiköt, sosiaalitoimeen kuuluvat hoito- ja hoivayksiköt sekä kotihoito. Tason B alueelliset saattohoitoyksiköt muodostuvat kotisairaaloista ja näiden tukiosastoista sekä saattohoitoon erikoistuneista sairaalaosastoista. Nämä yksiköt toteuttavat saattohoitoa ja toimivat alueellisina konsultoivina yksiköinä sekä vastaavat alueensa koulutuksesta. Tason C muodostavat yliopistosairaaloiden palliatiiviset yksiköt ja saattohoitokodit. Nämä vastaavat vaativan tason hoidosta, koulutuksesta, opetuksesta ja alan tutkimuksesta.

Helsingin Sosiaali- ja terveystieteiden tutkimuskeskus toimii HYKS-alueen saattohoidon ohjausryhmässä, joka muun muassa järjestää koulutusta alueen toimijoille, seuraa saattohoidon tilannetta eri kunnissa ja tekee tutkimusta saattohoidosta.

Palliatiivinen hoito tarkoittaa parantumattomasti sairaan aktiivista kokonaisvaltaista hoitoa siinä vaiheessa, kun parantavan hoidon mahdollisuuksia ei enää ole. Palliatiivisen hoidon loppuvaihe on saattohoito. Kaikissa kaupunginsairaalan sairaaloissa ja palvelualueiden lääkäripalveluissa on lääkäreitä, joilla on palliatiivisen lääketieteen erityispätevyys, ja hoitohenkilökuntaa, joka on koulutautunut palliatiiviseen hoitoon ja saattohoitoon.

Helsingin sosiaali- ja terveystieteiden tutkimuskeskuksessa on 93-paikkainen kotisairaala, joka on osa kaupunginsairaalan toimintaa. Kotisairaala toimii pääkaupunkiseudun saattohoidon hoitopolun mukaisesti B-tasolla. Kaikki tahot voivat pyytää kotisairaalan apua saattohoitoon. Eniten lähetteitä tulee HUS -klinikoilta, joissa on tehty palliatiivisen hoidon päätös ja potilaan kotiutuessa hoitovastuuta siirretään kotisairaalaan. Myös palvelualueiden lääkäripalvelujen lääkärit sekä päivystyksen ja kaupunginsairaalan lääkärit käyttävät kotisairaalan palveluja. Yksityisistä hoitopaikoista lähetteitä kotisairaalaan tulee jonkin verran.

Kotisairaala saattohoitaa vuodessa yli 200 kotona, kaupungin omassa ympärivuorokautisessa hoidossa tai yksityisessä hoivakodissa asuva potilasta. Kotisairaalan hoitojaksoista noin puolet on palliatiivista hoitoa ja saattohoitoa noin neljäsosa. Palliatiivista hoitoa saavilla potilailla on yleensä useampia kotisairaalan hoitojaksoja ennen viimeistä saattohoitojaksoa. Niin sanottuun kotikuolemaan päättyy vain murtoosa palliatiivisista hoitojaksoista ja saattohoitovaiheessakin noin kolmasosa on kotona loppuun asti. Kotisairaalaan on taattu tarpeen vaatiessa minä vuorokauden aikana tahansa nopea pääsy suoraan kaupunginsairaalan osastolle, ja tarvittaessa saattohoito-osastolle.

Kotona asuva, yksityisiä lääkäripalveluja tai hoivapalveluja käyttävä henkilö, voi saada lähetteen kotisairaalan saattohoitoon, kun lääkärin kanssa on todettu sen tarve. Potilaan hoitaval lääkäri on vastuussa ajoissa tehdyistä hoitolinjauksista ja hoitosuunnitelmista. Tällä voidaan estää tarpeettomia siirtymisiä hoitopaikasta toiseen. Saattohoitoon siirryttäessä lääkäri tekee lähetteen kotisairaalaan hyvissä ajoin, jotta sairaalaan lähettämistä vältetään. Hoitajat ohjeistetaan, missä tilanteissa ja minne otetaan yhteyttä, kun asukkaan vointi huononee.

Palvelualueiden lääkäripalvelujen lääkärit tuntevat Helsingin kaupungin kaikki saattohoitomahdollisuudet ja pystyvät hyödyntämään niitä potilaan tarpeiden mukaisesti. Lääkärit kykenevät hoitamaan varsin pitkälle heikkenevien asukkaiden saattohoidon. Kotisairaala tulee apuun, kun oirehoidossa tarvitaan erityisempää osaamista, esim. kipupumppua.

Helsingin ympärivuorokautisen hoidon omissa ja ostopalveluna hankituissa paikoissa on jo vuosia toteutettu yhden portaan toimintamallia. Asukas saa asua elämän loppuun saakka hoitoyksikössä, mihin hän ensiksi sijoittuu, eikä hänen tarvitse muuttaa toiseen hoitopaikkaan hoidon tarpeen muuttuessa. Valtaosa ympärivuorokautisen hoidon asukkaista asuu hoitopaikassaan elämänsä loppuun saakka siirtymättä saattohoitovaiheessa minnekään.

Kotisairaalan tuki hoitoyksiköihin vaativampien saattohoitopotilaiden hoidossa ja hoitohenkilökunnan kouluttautuminen kuolevan ihmisen kohtaamiseen ja saattohoitoon mahdollistavat sen, että potilaat voivat viettää viimeiset hetkensä tutussa ympäristössä. Iso osa kotisairaalan saattohoitotyöstä hoitopaikoissa onkin hoitohenkilökunnan tukemista ja opastamista.

Kotisairaala on pystynyt ottamaan vastaan kaikki sinne saattohoitoon tarjotut potilaat, joilla tarve on todettu. Kymmenessä vuodessa saattohoitopotilaiden osuus muusta kotisairaalan hoitotyöstä on

24.09.2014

Kj/23

kasvanut 20 %:sta 50 %:iin. Kotisairaalalla on myös velvollisuus olla konsultoivina palliatiivisena tiiminä ja kouluttajana.

Sosiaali- ja terveyslautakunta toteaa, että kotisairaala on huomattava saattohoidon toteuttaja Helsingissä. Kotisairaalan saattohoitoa ja kotisairaalan roolia saattohoidossa kehitetään sosiaali- ja terveystieteiden osastossa jo nyt yhteistyössä HUS:n ja HYKS-alueen muiden toimijoiden kanssa, jotta jokaisen oikeus hyvään oireenmukaiseen hoitoon ja arvokkaaseen kuolemaan valitsemassaan hoitopaikassa toteutuisi.

Esittelijä

virastopäällikkö
Matti Toivola

Lisätiedot

Juha Jolkkonen, osastopäällikkö, puhelin: 310 52482
juha.jolkkonen(a)hel.fi

Kristina Backlund, kaupunginsairaalan johtajalääkäri, puhelin: 050 3666781
kristina.backlund(a)hel.fi